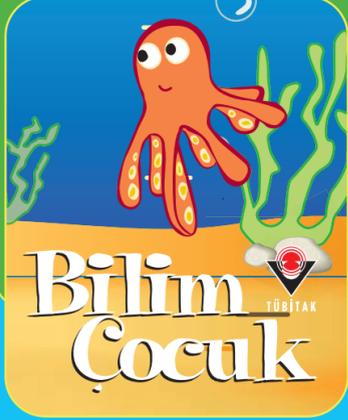

Deniz Canlıları

Deniz Canlıları Ahtapot

Deniz Canlıları Denizkaplumbağası

Deniz Canlıları Akdeniz Foku

Deniz Canlıları Böcek

Deniz Canlıları Denizçayırı

Deniz Canlıları Mercan

Deniz Canlıları Çekiçbalığı

Deniz Canlıları Denizyıldızı

Deniz Canlıları Tüplü Solucan

Deniz Canlıları Fenerbalığı

Deniz Canlıları Denizati

Deniz Canlıları Denizanası

Deniz Canlıları Kalamar

Deniz Canlıları Sünger

Deniz Canlıları Deniztavşanı

Deniz Canlıları Karagöz

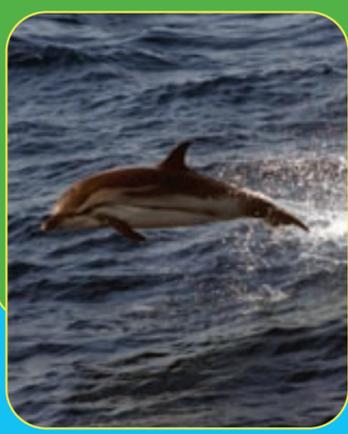
Deniz Canlıları Orkinos

Deniz Canlıları Mürekkepbalığı

Deniz Canlıları Yunus

Deniz Canlıları Orfoz

Deniz Canlıları Müren

Deniz Canlıları Denizkestanesi

Deniz Canlıları Mavi Köpekbalığı

Deniz Canlıları Kupes

Deniz Canlıları Triton

Deniz Canlıları Denizşakayığı

Denizyıldızı

- Derisidikenli omurgasızlardır. Genellikle beş kolu vardır; ama bazı denizyıldızı türlerinin daha fazla kolu olabilir.
- Akdeniz, Ege Denizi ve Marmara'da, hem sığ hem de çok derin sularda görülebilir.
- Midye, salyangoz, solucan ve küçük balıklar canlılarla beslenir.

Soru

Yumurtaları babanın karnında olgunlaşan balık türü hangisidir?

Çekiçbalığı

- Dünyanın birçok bölgesinde rastlanan bir köpekbalığı türüdür; Akdeniz'de de görülür.
- Kimi zaman sürüler oluşturur. Bir sürüdeki çekiçbalığı sayısı yüzlerce olabilir.
- Yumuşakçalar, kabuklular ve balıklarla beslenir.

Soru

Kirlilik düzeyi yüksek sularda çok sayıda bulunan canlı türü hangisidir?

Mercan

- Mercan bir hayvandır. "Polip" adı verilen, silindirik biçiminde bir yapıdan oluşur; ağı dokunaçlarla çevrilidir. Koloni halinde yaşar.
- Denizlerimizdeki kırmızı ve siyah mercanlar tükenme tehlikesi altındadır.
- Denizdeki mikroskopik canlılar ve organik maddelerle beslenir.

Soru

Kayaların kuytu yerlerinde yaşayan ve yaşadığı bölgeyi koruyan balık türü hangisidir?

Denizçayırı

- Akdeniz'e özgüdür ve Akdeniz ekosisteminin en önemli canlı türlerindedir. Koruma altındadır.
- Bir bitki türüdür; fotosentez yapar ve besin zincirinin ilk halkasını oluşturur.
- Kumlu ve çamurlu alanlarda, 1-40 metre arasında yaşar; birçok canlıya ev sahipliği yapar.

Soru

"Polip" adı verilen bir yapıdan oluşan ve koloni oluşturan hayvan türü hangisidir?

Böcek

- Akdeniz ve Ege Denizi'nde yaşar.
- Kabuklu canlılardandır; büyürken kabuk değiştirir. Boyu, 30-50 santimetre arasındadır.
- Akrabası istakozlar gibi o da kayalıkların üzerinde, çatlak ve yarıklarda yaşar; geceleri beslenir.

Soru

Renkli ve ilginç desenli bir kabuğu bulunan ve en büyük düşmanı ahtapot olan yumuşakça hangisidir?

Akdeniz Foku

- Bir memeli türüdür. Boyu 2-3 metreyi, ağırlığı 200-300 kilogramı bulabilir.
- Genellikle tek başına dolaşır.
- Akdeniz foklarının soyu tükenme tehlikesinde; tüm dünyada yalnızca 450-550 kadar kaldıkları tahmin ediliyor.

Soru

Renk değiştirebilen ve avını vantuzlu kollarıyla yakalayan canlı hangisidir?

Deniz Kaplumbağası

- Akdeniz kıyılarında yumurtlayan iki türünden *Caretta caretta* tükenme tehlikesi altındadır.
- Çok uzağa göç eder. Yüzlerce, hatta binlerce kilometre öteye gidebilir. Yumurtlamak için, doğduğu kıyılara geri döner.
- Sünger, denizanası, istridye ve yengeç gibi canlılarla beslenir.

Soru

Genellikle beş kolu olan, derisidikenli omurgasız hayvan hangisidir?

Ahtapot

- Akdeniz, Ege Denizi ve Marmara'da bulunur. Boyu ortalama 60 cm kadardır.
- Derisindeki özel renk hücreleri sayesinde renk değiştirebilir.
- Avını, vantuzlu kollarıyla yakalar. Balıklar, bazı salyangozlar ve yengeçlerle beslenir.

Soru

3 metre boyunda; sürüler halinde yaşayan ve aşırı avlanma nedeniyle azalan balık türü hangisidir?

Nasıl Oynanır?

- Kartlar oyunculara dağıtılır.
- Birinci oyuncu, ilk olarak karttaki bilgiyi okur. Ardından kartın altındaki soruyu okur.
- Elinde sorunun yanıtı bulunan oyuncu, ilk olarak kendi kartındaki bilgileri okur. Ardından kartın altındaki soruyu okur. Oyun böyle devam eder.
- Çok sayıda oyuncuyla oynandığında her okuyucuya bir, az sayıda oyuncuyla oynandığında her oyuncuya birden fazla kart dağıtılır.

Bilim Çocuk

Orkinos

- Boyu 3 metreyi bulabilir.
- Orkinoslar sürüler halinde yaşar; aşırı avlanma nedeniyle doğada sayıları çok azalmıştır.
- Yazı Karadeniz'de geçirip sonbaharda Marmara'ya, oradan Ege Denizi'ne geçerler; tüm Akdeniz'i dolaşırlar.

Soru

Bedenindeki gözeneklerden içeri aldığı sudaki canlılarla beslenen hayvan türü hangisidir?

Karagöz

- Daha çok Ege Denizi ve Marmara olmak üzere bütün denizlerimizde görülür.
- Farklı türleri vardır; mercan ve çipura gibi balıklarla akrabadır.
- 50 metre derinliğe kadar olan yerlerde sürüler halinde yaşar; kabuklular, solucanlar ve yumuşakçalarla beslenir.

Soru

Yeryüzünde yalnızca 450-550 kadar kaldığı tahmin edilen deniz memelisi hangisidir?

Deniztavşanı

- Genellikle sığ sularda yaşayan bir yumuşakça türüdür.
- Deniztavşanlarının boyu en çok beş santimetre kadar olabilir.
- Genellikle, çalı görünümündeki "hidroid" adı verilen hayvan kolonilerinin üzerinde yaşarlar; bu canlılarla beslenirler.

Soru

Bedeninin büyük bölümü özel bir tüpün içinde bulunan deniz solucanı hangisidir?

Sünger

- Dünyanın tüm denizlerinde görülen bir hayvandır. Kayalık ya da sert bir zemine tutunup burada sabit olarak yaşar.
- Bedenindeki gözeneklerden içeri aldığı sudaki planktonlar ve organik maddelerle beslenir.
- Akdeniz ve Ege Denizi'nde çok çeşitli sünger türleri yaşar.

Soru

Ağzının önüne sarkan dikenindeki ışıkla balıkları kendine çekerek avlayan balık türü hangisidir?

Kalamar

- Akdeniz, Ege Denizi ve Marmara'da görülür. Kıyıya yakın bölgelerde yaşar.
- Boyu 45-50 santimetredir.
- Yüze yakın yerlerde yüzer. Düşmanları ona genellikle aşağıdan saldırır. Bu nedenle bedeni neredeyse saydamdır; bu şekilde kamufle olur.

Soru

Gruplar halinde yaşayan ve avının yerini bulmak için ultrasonik sesler çıkaran deniz memelisi hangisidir?

Denizanası

- Tüm denizlerimizde yaşar; çoğunlukla açık denizlerde, suyun yüzeyine yakın yerlerde yüzer. Planktonlarla beslenir.
- Kirlilik düzeyi yüksek sularda çok sayıda bulunur.
- Çapı, 25-30 santimetre kadardır; yakıcı kapsüllerle düşmanlarından korunur.

Soru

Genellikle bulunduğu zeminin rengine bürünen ve iki uzun koluyla avlanan canlı hangisidir?

Denizati

- Bütün denizlerimizde yaşar; yaşam alanı, denizçayırıların bulunduğu bölgelerdir.
- Denizati bir balık türüdür. Boyu, 10-20 santimetre kadardır.
- Baba denizati, yumurtalar belli bir olgunluğa erişene kadar onları karnında saklar.

Soru

Derin sularda yaşayan ve binlerce kilometre uzağa göç eden köpekbalığı türü hangisidir?

Fenerbalığı

- Denizin dibindeki çökeltilere gömülerek avını bekler.
- Sırtındaki dikenlerden biri ağzının önüne kadar sarkar. Dikenin ucundaki bakterilerin yaydığı ışığa yaklaşan balıkları yiyerek beslenir.
- Akdeniz, Ege Denizi ve Marmara'da, çok derinde yaşar.

Soru

Mağara duvarlarına, kayalıklara ve süngerlerin üzerine koloni kuran çiçek görünümlü hayvan hangisidir?

Tüplü Solucan

- Bedeninin büyük bir bölümü özel bir tüpün içinde bulunan bir deniz solucanıdır.
- Tüpün ucundaki uzantıları hem solunum yapmaya hem de beslenmeye yarar. Tehlike anında dokunaçlarını içine çeker.
- Sudaki planktonlar ve organik maddelerle beslenir.

Soru

Akrabası istakozlar gibi kayalıkların üzerinde, çatlak ve yarıklarda yaşayan kabuklu canlı hangisidir?

Denizşakayığı

- Akdeniz ve Ege Denizi'nde yaşar.
- Görünümü çiçeğe benzeyen bir hayvandır; vücudunun uzunluğu 4 santimetreye ulaşabilir.
- Deniz şakayıkları, mağara duvarlarına, kayalıklara ve süngerlerin üzerine tutunur; bazıları koloni halinde yaşar.

Soru

Denizyıldızıyla akraba olan derisidikenli omurgasız hayvan hangisidir?

Triton

- Boyu yaklaşık 40 santimetre olan bir yumuşakçadır. Kabuğu çok renkli ve ilginç desenlidir.
- Kolay hareket edebileceği kumluk yerlerde ve düz kayaların üzerinde yaşar.
- Denizyıldızları ve bazı küçük canlılarla beslenir. En büyük düşmanı ahtaptottur.

Soru

Yüze yakın yerlerde yüzen ve düşmanları kendisine genellikle aşağıdan saldıran canlı hangisidir?

Kupes

- Sırtı mavimsi gri, bedeninin geri kalanı açık gümüş renklidir. Boyu 15-20 santimetre kadardır.
- Akdeniz, Ege Denizi, Marmara ve Karadeniz'de yaşar. Sığ sularda da, 300 metre derinliğe kadar olan bölgelerde de görülebilir.
- Omurgasız küçük canlılar ve deniz bitkileriyle beslenir.

Soru

50 yıl yaşayabilen, zıpkın avcılığı nedeniyle tükenme tehlikesinde olan balık türü hangisidir?

Mavi Köpekbalığı

- Ilıman ve tropikal denizlerde, derin sularda yaşar; binlerce kilometre uzağa göç eder.
- Boyu, 1,8 - 2,4 metre kadardır. Balıklar, ahtapot, kalamar, yengeç ve istakoz gibi canlılarla beslenir.
- Birçok köpekbalığı türü gibi onun da soyu tehlike altındadır.

Soru

"Hidroid" adlı hayvan kolonilerinin üzerinde yaşayıp onlarla beslenen yumuşakça türü hangisidir?

Denizkestanesi

- Derisidikenli omurgasızlardır. Denizyıldızıyla akrabadır.
- Farklı derinliklerde yaşayan çeşitli türleri vardır.
- Bazı mikroskopik canlılar ve organik maddelerle beslenir. Küçük balıklar ve yumuşakçalarla beslenen türleri de vardır.

Soru

Hem çok sığ sularda hem de 300 metreye kadar derinliklerde görülen balık türü hangisidir?

Müren

- Akdeniz ve Ege Denizi'nde görülen bir balık türüdür; boyu 1 metre kadardır.
- Kıyılara yakın kayalıkların kuytu yerlerinde yaşar. Yaşadığı bölgeyi başka canlılardan korur, ama rahatsız edilmedikçe saldırılmaz.
- Balıklar, yengeçler ve mürekkepbalıklarıyla beslenir.

Soru

Çok uzağa göç eden ve yumurtlamak için doğduğu kıyılara dönen canlı türü hangisidir?

Orfoz

- Akdeniz ve Ege Denizi'nde görülür; boyu 1-1,5 metreyi bulabilir. 50 yıl kadar yaşayabilir.
- Kıyıya yakın, kayalık bölgelerde yalnız yaşar; kendini tehlikede hissettiğinde oyuklara gizlenir.
- Özellikle zıpkın avcılığı nedeniyle soyu tükenme tehlikesi altındadır.

Soru

Akdeniz ekosisteminin en önemli canlı türlerinden biri olan deniz bitkisi hangisidir?

Yunus

- Memeli bir canlıdır. Ülkemizdeki denizlerde altı farklı türü bulunur. Soyu tehlike altındadır.
- Toplumsal canlılardır; gruplar halinde yaşar ve sesler çıkararak birbirleriyle iletişim kurarlar.
- Ultrasonik (insan kulağının duymayacağı kadar yüksek frekanslı) sesler yardımıyla avlanırlar.

Soru

Kimi zaman sürüler oluşturan köpekbalığı türü hangisidir?

Mürekkepbalığı

- Genellikle bulunduğu zeminin rengine bürünür. Rahatsız edildiğinde renk değiştirir.
- Baş bölümünde ikisi uzun sekiz kolu vardır. Kollarıyla birlikte boyu 65 santimetre kadardır.
- İki uzun koluyla avlanır. Yengeç, karides ve küçük balıklarla beslenir.

Soru

Mercan ve çipurayla akraba olan ve 50 metre derinliğe kadar yerlerde yaşayan balık türü hangisidir?